

Spyros D. Orfanos

Atölye Çalışması

Tahir ÖZAKKAŞ, M.D., Ph.D.

Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları: 336
İlişkisel Seri: 6

Spyros Orfanos Atölye Çalışması

Tahir ÖZAKKAŞ, M.D., Ph.D.

Yayın hakları Psikoterapi Enstitüsü'ne aittir.

ISBN 978-605-7926-97-5

Birinci Baskı: Aralık 2020

Editör: Tahir Özakkaş

Yayıma Hazırlayan: Psikoterapi Enstitüsü Yayın Ekibi

Dizgi ve Kapak Tasarım: Yasemin Gümüş

Baskı: ENT Matbaa Yayın Reklam San. ve Tic. Anonim Şirketi
Merkez Efendi Mh. Mevlana Cd. Tercüman Sit. A-8 Blok No:118 No:54 K:13
Zeytinburnu – İSTANBUL

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK ORG. VE DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ. GENEL MERKEZİ

Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. Galatasaray Han, “*Terapi İş Merkezi
Beyoğlu*” Dış Kapı No: 120 D:42, Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 0212 243 2397

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM ARAŞTIRMA SAĞLIK ORG. VE DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ. DARICA ŞUBESİ

Bayramoğlu Mah. Fatih Sultan Mehmet Cad. “*Terapi İş Merkezi Bayramoğlu*”
Dış Kapı No: 285 D:29, Darica / KOCAELİ
Tel: 0262 653 6699

PSİKOTERAPİ ENSTİTÜSÜ LTD. ŞTİ. ANKARA ŞUBESİ

Aşağı Öveçler Mah. 1324 Cad. “*Terapi İş Merkezi Ankara*” No:57/1,
Çankaya / ANKARA Tel: 0312 473 53 76

www.psikoterapi.com - www.psikoterapi.org - www.hipnoz.com

SUNUŞ

Değerli Dostlar,

Psikoterapi Enstitüsü olarak, öncelikle ruh sağlığı profesyonellerinin ya da ruh sağlığı ile ilgilenen kişilerin ihtiyaç duyacağı teorik bilgileri ve pratik/uygulamaya yönelik deneyimleri paylaşan özgün ve çeviri yayınlar ile literatüre katkıda bulunmayı hedefliyoruz. Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, Psikoterapi Enstitüsü'nün çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen atölye çalışmaları, ulusal konferanslar, uluslararası konferanslar ve dünya literatüründen seçkileri içermektedir.

Bu kitap, Spyros Orfanos'un 02-03 Ocak 2016 tarihlerine Psikoterapi Enstitüsü'nde gerçekleştirmiş olduğu atölye çalışmasının deşifresi olma özelliğiyle özgün bir yayın niteliği taşımaktadır. Bu kitapta ilişkisel psikanalize giriş, ilişkisel psikanaliz ve gelişimsel süreçler, anahtar kavramlar, freud ve ondan ayrılanlar (yoldan sapanlar), ilişkisel başlangıç: yapılandırma olarak tarih, ilişkisel sorular, gelişimsel süreçler konuları ele alınmış, klinik vakalardan örnekler verilmiş ve kursiyerlerin soruları cevaplanmıştır.

Konuya ilgi duyan okuyucuların yanı sıra klinisyenler, psikoterapistler ve araştırmacılar için başvuru kitabı niteliği taşıyan bu yayını sizlerle buluşturmaktan kıvanç duyarız.

Tahir Özakkaş

15.12.2020

Bayramoğlu /Darıca/Kocaeli

İÇİNDEKİLER

1. GÜN / 2 Ocak 2016

1. BÖLÜM

İlişkisel Psikanalize Giriş3

Spyros D. Orfanos Atölye Çalışması6

İlişkisel Psikanaliz ve Gelişimsel Süreçler.....9

2. BÖLÜM

Anahtar Kavramlar28

3. BÖLÜM

İlişkisel Psikanaliz Konusu Slaytlar Üzerinden

İşlenmeye Devam Ediliyor.....48

Freud ve Ondan Ayrılanlar (Yoldan Sapanlar)51

İlişkisel Başlangıç: Yapılandırma Olarak Tarih.....61

İlişkisel Sorular67

2. GÜN / 3 Ocak 2016

1. BÖLÜM

Gelişimsel Süreçler.....85

2. BÖLÜM

Klinik Vakalar'a Devam108

3. BÖLÜM

Kursiyerlerin Soruları Cevaplanıyor129

Sypros Orfanos Vaka Sunumu137

4. BÖLÜM

Sonuç ve Tartışmalar157

Dizin171

1. GÜN

– 02 OCAK 2016 –

İlişkisel Psikanalize Giriş

Tahir ÖZAKKAŞ: Değerli arkadaşlar 2016 yılının ikinci gününün ilk atölye çalışmasına hoş geldiniz. Bildiğiniz gibi 2015'in son aylarında kontrol için gittiğim hastanede beni tutukladılar ve acil bir operasyon geçirdim. Herhangi bir şikâyetim yoktu aslında. Dolayısıyla bu nedenle sizlerle bir, bir buçuk aydır görüşemiyorduk. Bu ayda sizlerin eğitimi vardı. İlişkisel psikanaliz konusunda 2015 yılında bir karar almıştık. Biliyorsunuz uzun yıllardır çeşitli psikodinamik psikoterapileri ilgilendiren, bilişsel davranışçı ekolleri ilgilendiren hocalarımızı burada dinleme fırsatı bulduk birinci elden. Fakat yıllar geldikçe buradaki deneyimlerimiz arttıkça otuz yılın birikiminin sonucunda bütüncül ve entegratif yapının bizim her kültürümüze uygun bir bağlamda ilişkisel psikanalizle büyük oranda örtüştüğünü gördük. Hem benim yıllar önceki deneyimlerim hem sizlerle buradaki karşılıklı etkileşimlerimiz sizlerden almış olduğumuz vakaların süpervizyon çalışmalarında hastalar ile kurduğumuz veya danışanlar ile kurduğumuz ilişkide sıcak ve samimi ilişkinin, doğal ilişkinin, ön fikirler olmadan birta-

kım hipotezleri dayatmadan kurulan ilişkinin ne kadar iyileştirici olduğunu, ne kadar değiştirici ve dönüştürücü olduğunu, iki taraf için de karşılıklı kazanım olduğunu görmüştük.

Tabii bu noktaya gelince artık kapımız teorik olarak bildiğimiz, zaman zaman da bilmeden uydurduğumuz ilişkisel psikanalizin kapılarına dokunmak ve uluslararası ilişkisel psikanalizde önde gelen isimleri ile bağlantı kurmak oldu. Geçtiğimiz aylarda İlişkisel psikanaliz Birliği'nin kurucularından olan Lewis Aron'u burada misafir etmiştik ve ondan çok yararlanmıştık. Bu ayda kendisi aslında idol olan, bir ekol olan uluslararası kongrelerde gerçekten çok sevilen ve sayılan bir hocamız olan, yakın komşumuz, Yunanistanlı olan ama Amerika'da yaşayan klasik olarak bildiğimiz Spyros Orfanos'u buraya davet ettim. Çok büyük bir memnuniyet ile davetimizi kabul etti. Son kongrelerde kendisiyle beraber oturup muhabbet ettiğimizde, konuştuğumuzda, kokteyllerde olsun, yemeklerde olsun sanki bir abi sıcaklığı ile bizi orada koruması altına aldı, kanatları altına aldı. Orada ileri gelenlerle ilişkisel psikanalizin önderleri ile bizi tanıştırdı, bağlantı kurdurdu. Bu bizi çok memnun etti, kızlarımla katılmıştım bu kongrelere, onlara babalık yaptı. Dolayısıyla aramızdan nonverbal bir şekilde yoğun bir ilişki içerisinde olduğumuzu gördük, bu bizi bildiğimiz bir dünyaya, yani aslında Akdeniz coğrafyasının o sıcak iklimine getirdi. Birçok insan ile irtibata geçiyoruz birçok hocalarımızın çok değerli katkıları oluyor ama bu coğrafyanın hamuru farklı bir tat, farklı bir renk, farklı bir haz veriyor. Spyros'ta da aynı şekilde bunu biz yaşadık. Ve kendisi "Ne zaman istersen ben gelirim ben her zaman hazırım" dedi. Böyle bir cevabı bu tür insanlardan almak çok zor. Ajandaları genelde dolu olu-

yor çalışmaları var post doktora çalışmaları var, bireysel muayenehanesi var. Onun bu fedakârlılığının ne anlama geldiğini ben çok iyi biliyorum ve hiç bunu laf etmeden, çok müttevazı bir şekilde aramıza katıldı. Dün de kendisi ile iki gün öncesinden sohbetimiz oldu. Salı günü geldi. Birden bire kışta geldi, bereket de geldi böyle bir sürecin içerisinde ben Spyros'a çok teşekkür ediyorum.

Spyros, eşi Sophia'yla birlikte burada. Sophia sağ tarafınızda oturuyor, kendisi meslektaşımız yine. Çok değerli bilim kadını. Değerli alışmaları var, kitabı olduğunu bilmiyordum. Kendisi kongrede konuştuk. Benim de bir kitabım var dedi. Baktım aslında aldığımız kitaplardan bir tanesiydi. Yine ilişkisel psikanalizle ilgili seri içerisinde yayın evi tarafından yayınlanmıştı. Müzik ile ilgileniyor, kızı soprano bir müzisyen, Zülfü Livaneli ile birlikte söylemiş olan bir müzisyen. Tanınan birisi, hem Yunanistan'da hem de Amerika'da çeşitli konserleri olan Lina Orfanos, doğru söyledim inşallah ismini. Onun ile gurur duyuyorlar. Lina'nın iki tane müzik CD'sini getirmişlerdir, dinleme fırsatımız oldu, çok hoş bir sesi var. Fakat benim hiç kulağım yok, benim hiç müzik kabiliyetim yok.

Bir ara ben hafif bir şeyler mırıldanıyordum evde, çocuklar dedi ki: "Para verelim sus Allah aşkına, bizim müzik zevkimizi öldürme!" Benzer hikâyeyi dün Spyros'tan dinledim. Böyle bir kader birlikteliği olduğunu gördüm. İlişkisel psikanalizin öncü isimlerinin ikincisinin aramızda olmasında büyük bir gurur ve memnuniyet duyuyorum. Dün makalesini de tekrar gözden geçirdim, okudum bugün sizlere dağıtıldı makale. Herhâlde 2001 yıllarında ve 2000 yılında yayınlanmış olması lazım tam tarihini bilmiyorum ama ilişkisel psikanalizin, klasik

psikanaliz, kendilik psikolojisi, nesne ilişkileri, ego psikolojisi ile gelişimsel psikolojinin Mahler'i de içine alan... Ki sizler bunlar bizim derslerde gördüğümüz ve bildiğimiz konular. Onları kritik ederek nasıl bir ilişkisel psikanalize dönüştüğünü anlatan muhteşem bir derleme ve toparlama yapmış kendisi. Bu açıdan da kendisine çok teşekkür ediyorum. Değerli arkadaşlarımız M. vasıtasıyla o şeyi de tercüme ettik, elinizdeki kitaplarda var. Slaytlarını da tercüme etti, büyük bir ziyafet sizi bekliyor. Tahmin ederim ikinci ve üçüncü yılda, dördüncü yılda olan arkadaşlarımız, mezun olan arkadaşlarımız için ilişkisel psikanalizin o toparlayıcı ve o kucaklayıcı o kavramsal yapısını iki günlük atölye çalışmasında çok iyi kavrayacağımızı umut ediyorum ben. Dolayısıyla tekrardan kendilerine hoş geldin diyor, bu güzel ziyafete sizleri tekrardan buyur ediyorum. Teşekkürler, sağ olun.

Spyros D. Orfanos Atölye Çalışması

Spyros D. Orfanos: Sağ olun Tahir Hoca. Eşim de, ben de burada olmaktan, davetinizden gurur duyduk. Sizlerle, kızlarınızla Toronto'da karşılaşmıştık. Haklısınız, sizinle karşılaştığımızda benim de fark ettiğim Akdeniz sıcaklığıydı. Bütün enstitüye çok teşekkür etmek istiyorum, buraya geldiğiniz için sizlere de teşekkür ediyorum. Yılın ikinci günü. Benim için yılın ikinci gününe burada başlamak çok heyecan verici. Bu sabah kalktım, Marmara Denizinin kokusunu çektim içime, çok hoşuma gitti burada olmak. M.'ye teşekkür ederim. Harika bir rehber, çok da sabırlı bana karşı; çok teşekkür ediyorum.

Bugün işleyeceğimiz çok fazla şey var. Ben nereden geldiğimi size anlatayım. Aslında ben hepimiz ile tek tek çalış tanış-

mayı çok isterdim, öyle planlamıştım ama yani isminizi yaptığınız işi öğrenmek isterdim ama zaman sınırlaması nedeniyle büyük ihtimalle bunu yapamayacağız. Belki soru cevap kısmında tanışmayı yapabiliriz. Soru sorun elbette, lütfen. Orada sorabilirim size, nereden geldiniz, ne yapıyorsunuz, kendinizi biraz tanıtmanızı soru sorarken isteyebilirim. Son yıllarda öğrendiğim bir şey var. Tarih üzerinde yazan insanlar tarih okumadan önce tarihçinin kim olduğuna bakın derler. Kim yazmış tarihi. Yani söylediklerini dinlemeden önce insanların kim olduğunu, nereden geldiğini, bir bakın derler. Elbette her zaman öyle bir şansımız olmayabilir ama bugün fırsat buldukça yapmak isterim.

Dünyada Barış

2

İkinci slaydım tüm dünyada barış ile giriş yapmak istedim, çok önemli, hele böyle zamanlarda. Bence klinik açıdan da anlam ve önemi var bunun. Çünkü psikanalistler, psikologlar, psikoterapistler kaygı çağı diye bir şeyden bahsederdik. Kaygıyı yaşayalım, pardon. Psikanalitik düşünce ilk yetmiş beş yılında hep kaygı üzerine... Kaygı çağındayız, üzerine çalıştılar, şimdi artık bence travma çağındayız. Daha önce hiç olmadığı kadar travmadan bahsediyoruz farklı travma türleri var. Jeopolitik travma elbette var ama duygusal travma da var bunun içinde. Travma ifadesini şimdiye kadar hiç kullanmadığımız kadar çok, çok daha fazla kullanıyoruz. Bence bunu aklımızda tutmamız önemli. Çünkü ilişkisel psikoterapi aslında psikan-

liz duygusal travma, psikolojik travma ile uğraşırken karşılaşılan güçlüklerden doğmuştur. Elbette Freud ile başlamıştır, ayartma teorisiyle başladığında. Biliyorsunuz çocukların cinsel tacizi üzerine çalışıyordu. Sonra yolunu değiştirdi, gerçek bir taciz değil, bu sadece bir fantezi dedi, gerçek taciz olabilir elbette. Otuzlarda mesela Frenzy Macar bir kuramcı. Bence hakikaten çok fazla travma var, çok fazla travma meydana gelmiş durumda. Freud'a bir dakika dedi Frenzy'le ilgili sonra da birkaç bir şey anlatacağım ama onun söyledikleri dikkate alınmadı. Hatta Frenzy'e böyle şeyler söylediği için psikotik dediler. Çünkü Freud'a karşıya geliyorsun ve meydan okuyorsun ama şöyle bir ironi var. Aslında Freud her şeye meydan okuyan kuramı getirdi bize ama Freud'a meydan okumak değildi o zaman. Kuramı Freud'a karşı kullanamazdınız yani.

Ödipus diye bir de bir dergi var, yunan bir psikanaliz dergisi tamamen travma üzerine. Muhafazakâr da bir dergi muhafazakâr çevrelerde bile daha fazla travmadan bahsedilmeye başlamış durumda. Ondan da bahsedeceğiz, kuramdan bahsedeceğim size ama aynı zamanda klinik meselelere de odaklanmak istiyorum. Biliyorsunuz büyük ihtimalle sufileri, kuramcı için çok zor diye bir şey yoktur.

Klinik çalışmaya baktığımızda orada işler karışır. Elim temiz kalacak diyemezsiniz klinik çalışma sırasında, çok karmaşıktır. İyi bir klinik çalışma yapmak çok zordur, kötüsünü çıkartmak çok kolaydır ama yapmaya çalıştığımız şey bu değil herhâlde. İyi klinisyenler olmaya çalışıyoruz, klinik açıdan iyi çalışmalar çıkarmaya çalışıyoruz.

İlişkisel Psikanaliz ve Gelişimsel Süreçler

İLİŞKİSEL PSİKANALİZ VE GELİŞİMSEL SÜREÇLER

- Anahtar Kavramlar
- Gelişimsel Psikoloji
- Klinik Süreç ve Terapötik Eylem
- Açmazlar ve Canlandırmalar
- Karşılaştırmalı Yaklaşımlar ve Konsültasyon

5

Bunlar birtakım hedefler. Slaytlarda birtakım değişiklikler yapmış olabilirim, ufak tefek. İlişkisel psikanaliz ve gelişimsel süreç diye adını sonradan koydum değiştirdim. Ben bu arada analiz dediğimde terapi, terapi dediğimde analizi kastediyorum aynı zamanda. Çok çok çok yıllar, uzun yıllar boyunca bir tarafta psikoterapi vardı, bir tarafta psikanaliz vardı. Ayrı ayrı şeylermiş gibi bahsederdik. Aynı anda böyle yapan çok yer var. Ama bence ilişkisel bakış açısının evrim niteliği taşıyan taraflarından biri ikisini de kapsayabilmesi analitik ve terapötik olabilirsiniz aynı anda. Bu ikisinin ayırmamız gerekmez. İkili bir karşıtlık olmak zorunda değil, bir tarafta psikoterapi bir tarafta psikanaliz olmak zorunda değil.

İki gün psikanalizin anahtar kavramlarından bahsedeceğim. Özellikle ilişkisel konumdan bahsedeceğim, bütün konuları gözden geçireceğim gerçi. Çünkü hiçbir şey tamamen yepyeni

olmadan çıkıyor karşımıza. Çekirdekleri var, kökleri var. Çiçek açması zaman almış olabilir ama tohumları önceden atılmış oluyor. Normalde çok hızlı konuşuyorum da. Ama iyi bir terapist olarak kiminle konuşursanız onun ritmine kendinizi getirmek zorundasınız. Aslında bunun deneysel kanıtları da var bu frekansı tutturmanın, ritim tutturmanın gerekli olduğuna dair.

Elimizde olan ve olmayan birinden bahsedeceğim bu arada ve bilim dediğimde iki üç insandan bahsetmiyorum, çok sayıda insandan bahsediyorum. Bir yerde ne yapıldığına inanmamıza karar vermeden önce... Her neyse biraz konudan saptım. Ben aslında bilim ve araştırma metotları ile de çok yakından ilgileniyorum, o yüzden bir dipnot düşeyim buraya. Elli yıl boyunca yaptıkları şey öz saygı üzerine aynı çalışmayı tekrar tekrar yapmak, farklı ülkelerde, farklı şekillerde, öz saygı. Kendini nasıl değerli hisse eder insan bunun üzerine çalışıp durdular, hep de aynı bulguya ulaştılar. Hangi yolla yapılırsa yapılsın çalışma, hangi ülkede hangi kültürde yapılırsa yapılsın aynı şeyi buldular. Kadınların öz saygısı erkeklerden daha düşüktür. Çok fazla kitapta çıktı bu, yazıldı tekrar tekrar. Sonra harika bir psikanalist çıktı ve bütün bu çalışmalarını tekrar incelemeye karar verdi ve bu kadın dedi ki, ilim iyi tamam. Sorun verilerin yorumlanmasında. Aynı verileri aldı, aynı ölçümleri evet diyebilirsin ki çoğu kadın, bütün kadınlar erkeklerden daha düşük öz saygı sahiptir ama şunu da diyebilirsin ki; erkeklerin öz saygısı şişirilmiş, erkeklerde şişirilmiş bir öz saygı var, bunu da diyebilirsin. Erkeklerin çok güçlü narsistik bir öz saygısı var. Aynı ölçümler, aynı istatistiklerle hiçbir şey yorumlamam gerekmiyor. Nasıl yorumladığın her şeyi değiştiriyor. Erkek olarak tabii ki benim çok hoşuma giden bir yorum değil bu, Yunan erkeği olarak hiç hoşuma gitmiyor hele. Bilim ama ne yapacaksınız.

Gelişimsel psikolojiden çok şey bahsedeceğiz. Bu arada sizin çok şey bildiğinizi biliyorum, aldığınız eğitimden haberdarım. O yüzden kafanız kaynamaya başlarsa oradan buradan alıyoruz uyarın beni. Kaç anne var burada? Anne? (*Kursiyeler el kaldırıyor.*) Çok güzel. Teşekkürler. Gelişimsel psikolojiyi çalışmış olsanız da olmasanız da bence siz zaten bir sürü şey biliyorsunuz gelişimsel psikoloji ile ilgili. Sizin bir doktorun bunun size söylemesine, bilim adamının ses söylemesine ihtiyacınız yok. Belki benim yapacağım şey biraz daha farklı bir çerçeveyi oturtmak olacak. Klinik süreçten ve terapötik eylemlerden çok bahsedeceğiz.

Terapötik eylem derken değişim nasıl meydana geliyor, buna bakmaktan bahsediyorum. Yüz yıl boyunca tam olarak biliyorduk değişimi nasıl meydana geldiğini. Şimdi biraz işler değişti, böyle enstitüler var artık. Çünkü biliyoruz ki değişim çok yavaş, çok karmaşık ve herkesten herkese fark eden bir durumdur. Aynı kültür içindeki insanlarda bile insandan insana fark eder. Ben klinisyen olarak benim çok ilgimi çeken bir şey var; bilmiyorum siz burada nasıl diyorsunuz ama biz Amerika'da açmazlar ve canlandırmalar diyoruz. Hastayla çıkmaza girdiğiniz zamanlar olur ya, ne yapacağınızı bilmezsiniz, işte en sevdiğim klinik anlar onlar. Çünkü sıkıştıysanız hastayla, bir ufak bir kriz gibi bir şey düşünün, inanılmaz fırsatlar da barındırır, bir şeyler değiştirme fırsatı vardır orada hastayla eğer açmaza sıkışmış bir yere girdiyse. Makul gelmeyebilir ama faydalı olacağını göreceksiniz.

Benim kendi kökenim itibariyle Yunanistanlıyım, o da benim köklerim. Yunanistan'da ilk başta edebiliyorsunuz tek bir tanrı yoktu on iki tane vardı. Altısı erkek, altısı kadın. Yaşam

varoluş çok karmaşık. Sonra bunu biliyorduk, on iki tanrı vardı, sonra insanlar fikirlerini değiştirdiler bir tane yeter bize dediler. Ben pek çok tanrı ile büyüdüm diyebilirim psikanalitik yetişmem dolayısıyla. Eğitimim sırasında Otto Rank, Freud bunların hepsi tanrılardı bizim psikoanalitik geleneğimizde. Paul Wachtel bir başka tanrıydı, Jung bir başka tanrı. Anlatabiliyorum değil mi? Çok tanrılı bir durum söz konusu psikanalizde. Ben New York Üniversitesi'nde klinik direktörüm. Yüz yirmi beş psikolog, psikiyatr var. Yoksullara psikanaliz ve psikoterapi hizmeti verilen bir kliniği var üniversitenin. Ben çalışma hayatımın çoğunu kendi muayenehanemde geçiriyorum, hasta görüyorum yani. Hemen fikirleri karşılaştırmak en sevdiğim şeylerden biri ve vakalar, vaka tartışmaya, vakalar üzerine konuşmaya bayılıyorum. Bizim de öyle bir şansım olacak diye umuyorum. Ben size kendi vakalarımından bahsedeceğim, size kendi çalışma biçimlerinden bahsedeceğim, biraz fikir vereceğim, daha sonra kitaplarınızda da bu program var. Şu anda fikirlerden bahsediyoruz. Daha sonra klinik bir vaka-dan bahsedeceğiz.

PROGRAM

Cumartesi, 2 Ocak 2016

- 0900-0930 Tanışma
 - ☐ Genel Bakış
 - ☐ Beklentiler
- 0930-1030 ANAHTAR KAVRAMLAR
- 1100-1230 KLİNİK VAKA
 - ☐ Steve Mitchell'in Connie vakası
- 1400-1530 ÖZNELERARASILIK
- 1600-1730 KLİNİK GÖRÜŞLER
 - ☐ Dr. B. K. - AOP teknikleri

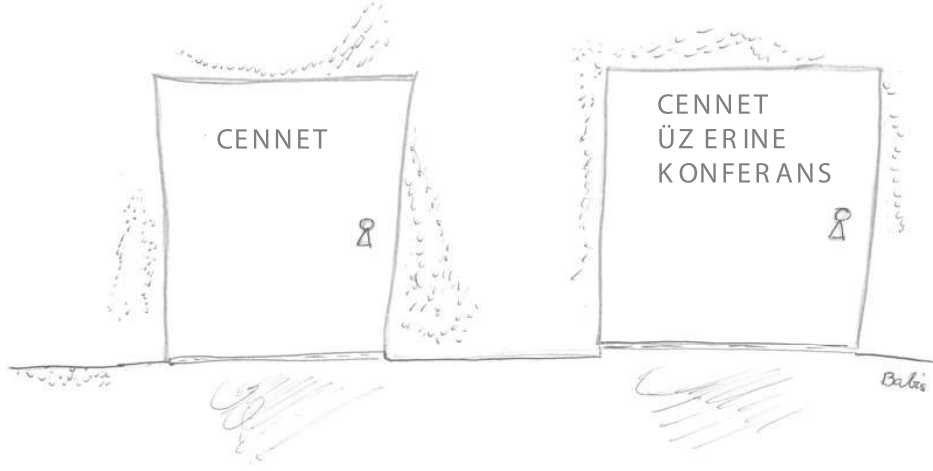
Pazar, 3 Ocak 2016

- 0900-1030 GELİŞİMSEL SÜREÇLER
 - ☐ Gelişimsel Araştırmalar
- 1100-1230 KLİNİK VAKALAR
 - ☐ Orfanos'un Adam/Anna/Richard/Serdar vakaları
- 1400-1530 ANAHTAR KAVRAMLAR (DEVAM)
- 1600-1700 KLİNİK
 - ☐ Vaka konsültasyonları
- 1700-1730
 - Özet & Değerlendirme

Steve Mitchell ilişkisinin kurucuları arasındadır kendisi bir vakasından bahsedeceğiz. Çok önemli bir klinik kuram, çok etkilemiştir beni. Hep özneler arasından bahsedeceğiz. Sonra Berrin Hoca bir video gösterimi yapacak, bir vaka gösterecek, aynı anda izleyeceğiz, ben de daha önce izlemedim, tartışacağız. Ben süpervizyon yapıyor olmayacağım sadece vaka üzerinden fikir alışverişinde bulunacağız karşılıklı olarak. Çok az insanız, süpervizyonu İngilizcedeki kökeni ile anlatırsam üstün bir görüşe sahip olduğumu söyleyemeyiz, o yüzden ben süpervizyon yapıyorum diyemem. Süper bir vizyonum yok yani. Umarım yarın da gelirsiniz. Gelirseniz eğer gelişimsel araştırmalara gelişimsel kuramlara odaklanacağız.

Şimdi psikanalizin çoğu aslında gelişimsel fikirlerden doğmuştur. Baştaki ilişkisel kuramcılar bundan faydalanmadılar, gelişimsel kuramcılar. Daha sonra neden faydalanmadıklarını söyleyeceğim ama ben klinik çocuk psikolojisinde doktoramı yaptım, oradan başladım. Anneler ile bebekler ile çalıştım, çocuklarla çalıştım, ergenlerle çalıştım, ailelerle de çalıştım. O çalışmalarını yaparken tanım gereği küçük ve genç insanlar ile çalışıyorsunuz. Haliyle çok esnek olmanız lazım ayrıca çok hızlı da olmanız lazım, yani hızlı hareket edebilmeniz lazım oynarken, terapi oyununu oynarken. Önceden çok hızlı hareket ederdim ama artık biraz yaşlandım, o kadar hızlı hareket edemiyorum. Sonra üç dört vakadan bahsedeceğim. Sonra kavramlarla devam edeceğim sonra sizin vaka anlatımlarınız varsa onların üzerinde durmak isterim, sizin vakalarınız üzerinde fikir alışverişinde bulunmak isterim. Ben çok örnek vererek anlatacağım ama örneklerin gizli kalması lazım. Hepimiz uzmanız, hiçbir şekilde dışarıya çıkmasın. Eşlerinizle, kız arka-

daşınızla, erkek arkadaşınızla, meslektaşlarınızla, annenizle, babanızla hiç kimseyle tartışmayın burada verdiğim vaka örneklerini. Hepsi gizlidir ve burada kalmak zorundadır.

7

Bu program iyi görünüyor mu size? Uygun mu? Farklı olmasını istediğiniz bir şey var mı? Hani yaparım yapamam demiyorum ama farklı olmasını istediğiniz bir şey, başka aklınıza gelen değişiklik, şu da olsun şu da olmasın dediğiniz? Emin misiniz? Tamam.

İki kapı var önümüzde. Birisi cennete gidiyor, biri cennet üzerinden derse gidiyor yarın sağdaki kapıyı açacağız yani cennet üzerinden derse gidiyor. Bugün ve yarın sağdaki kapıyı açacağız yani cennet üzerinden ders, cennet üzerine konuşuyor olacağız biz. Soldaki kapı yani cennet kapısı yani siz işi kendiniz yaparkenki girdiğiniz kapı. Yani bir şeyi yaşamak, bu aldığınız ders ya da o deneyim üzerine konuşmak ile aynı şey değil, farklı farklı şeyler.

Cennet üzerine konuşmak kolay ama bazen deneyimin kendisine kapıyı açmak çok zor, yeni bir şey değil zaten bu söylediğimi hepimiz biliyorsunuz eski bir felsefi mesele zaten. Bu arada çizimi ben yaptım, (*slayttaki çizimden bahsediyor.*) çok gurur duyuyorum. Yaptığım tek çizim hayatım boyunca, çok iyi değilim. İyi idare eder değil mi? Eşim, ailemin resmi çok güzel; resimler yapıyorum. Bu arada eşimin burada olmasını bir avantajı bana kahve aralarında şunu yanlış yaptın şunu doğru yaptım diye söylüyor olacak ama işte her zaman haklı çıkıyor, öyle bir sıkıntı var. Çok sıkıntılı böyle akıllı bir karınızın olması, benim için en azından. Neden diye soruldu, nasıl neden, neden, ben çünkü koca adamım ama bebeğim hâlâ. Neden, güzel soru işte.

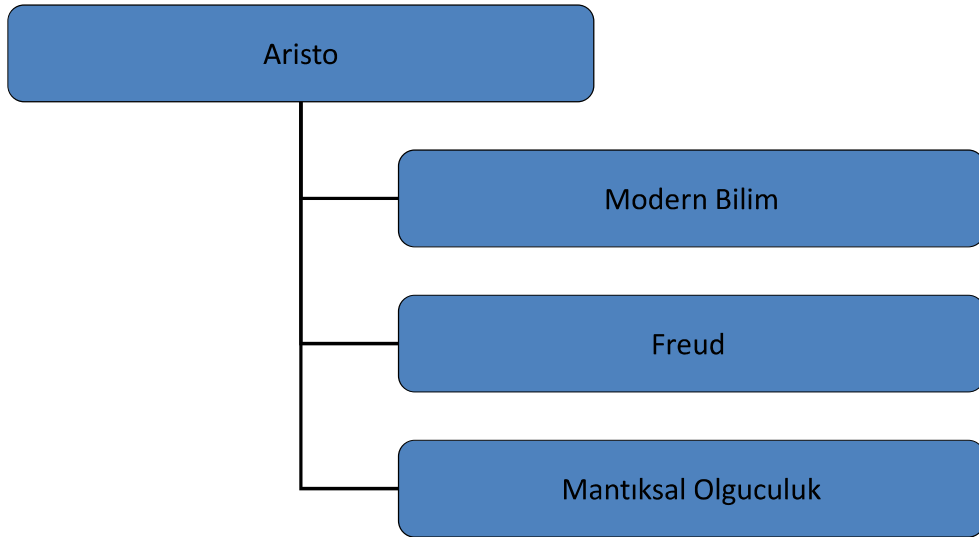

Bugün ve yarın bilmiyorum görülmesi zor ama bilgisayarın ekranı daha iyi görünüyor. Şu evrenin uzaydaki görüntüsü gibi bir his verecekse konuştuklarımız. Bir kere ilişkisel galaksiden bahsediyoruz. Spiral şeklinde içeri dışarı, içeri dışarı girip çıkıyor olacağız, düz bir çizgi üzerinde hareket etmeye-

ceğiz yani. Çok az şey vardır düz çizgi izleyen. Düz çizgi izlemez hiçbir şey neredeyse. Hep ilişki dışlar, paraleller, geri dönüşler, ileri gidişler vardır, doğrusal olmayan derler buna bilim adamları. Bir örgütlenmesi var doğrusal bir örgütlenme değil, benim öğretme biçimimiz de böyle olacak. Kafanızı karıştırırsam şimdiden özür dilerim ama bence malzeme böyle geliyor bazen. Eğer fazla basite indirgersem doğru olmuyor gerçekten, onun bittiğini yakalayamıyorum. Bu arada klinik süreçlerin de ben böyle olduğuna inanıyorum. Doğrusal değil bence. Şimdiye kadar sorusu olan var mı, herhangi bir sorusu olan? Ben sorulara bayılırım. Sorunuz var ama hani herkesin içinde söylemek istediğiniz sorunuz var mı?

Kursiyerler: Sessizlik.

Kabataslak Bir Felsefi Taslak - 1

9

Spyros D. Orfanos: Tamam. Valla kusura bakmayın, Yunanlarla başlayacağım. Aristo vardı, modern bilimi yarattı. Aristo harikaydı, harika ama her şeyi söylemiş değil ama bugün

bildiğimiz modern bilime yol açtı. O modern bilimde Freud'a yol açtı. Freud'da bilimci olmak istiyordu aslında, bilim insanı olmak istiyor da bilimle ilgileniyordu. Aydınlanmadan geliyordu, aydınlanma dönemi Avrupa'sından geliyordu. Romanizmle uğraşmak istemiyordu. Gerçi bence biraz uğraştı ama neyse. Bu da mantıksal olguculuğa yol açtı. Dünyaya nesnel bir yaklaşım temsil ediyordu. İşte gerçekler budur, bu da gerçeklik değildir. Çok hızlıca geçiyorum elbette felsefeci değilim çünkü ben.

Batı medeniyetinin çok buna dayalıdır. Kötü bir şey değil bu ama hikâyenin tamamı bu değil. Nietzsche Aristo'nun yanıldığını söyledi. Platon, Sokrates çoğu yanılıyor dedi, ilginç şeyler söylediler ama yanılıyorlardı. Nietzsche'nin uğraştı başka Yunan felsefeciydi, filozoftu. Sokrat'tan, Aristo'dan önceydi. Heraklit ile uğraşıyordu. Heraklit her şeyin hareket halinde olduğunu söylüyordu. Aynı derede iki kere yıkanılmaz biliyorsunuz ve yer her zaman dinamiktir, her zaman değişir. Sophia sen buna katılıyor musun? Heraklit Nietzsche'yi etkiledi Nietzsche post modernin çok sevdiği biri filozoftu. Şimdi farklı farklı postmodernler var. Bazı postmodern her insanın deliye döndürüyor. Çünkü masa dediğin masadır değil mi? Ama aşırı postmodernistler için bu masa da olmayabilir. Benim için bu masa ama postmodern düşüncede doğru bir şeyler var. Bilim insanları bile bunu daha iyi anlıyor bugün. Gelişimsel psikolojiden bahsederken de gündeme gelecek. En heyecan verici bulgular gelişimsel araştırmalardan gelen bizi postmodernistlerle çok inanılmaz bir şekilde bağlıyor aslında ama ona yarın geleceğiz.

Şimdi Nietzsche'nin ve postmodernizmin yaptığı en iyi şeylerden biri yapılandırmacılığa yol açmış olmalarıdır. Yani gerçekliğimizi yapılandırdığımız düşüncesine, gerçekliğimizi yarattığımız düşüncesine yol açmış olmalarıdır. İnsanlar ile konuşmamızı yaratırız, gerçekliğimizi yaratırız, yapılandırılır. Postmodernizm aynı zamanda feminizme yol açtı ama feminizmin farklı dalgaları var. İlki ataerkil düzene saldırı. Ataerkil tavırlara saldırıyı amaçlıyor. İnsanların, mesela kadınların özsaygısının düşük olduğu yönünde bir araştırma yayınlanmış. Hep bu bulgu ortaya çıktı demiştim. Mesela bir feminist ve bu bulguları verileri farklı şekilde yorumlayan ama bu tavır biz aynı zamanda öznelliğe de götürdü. Özne ne hissediyor, ne yapıyor götürdü. Felsefi arka planımız bu diyebiliriz. Biraz anlatabildim mi bir fikir vermek için? Bunlara dönüp duracağım zaten ama klinik örnekler ile geleceğim ama kuramsal örnekler ile geleceğim, bunlara döneceğim tekrar.

Bu felsefi yaklaşım, bu düşünce şekli mantıksal pozitivizme doğru giden bu düşünce şekli, der ki: "Ya bu, ya bu!" Ya Yunansın, ya Türk'sün. Arada hiçbir şey yok. Bu ise öznellikse ikisini de, ikisi de olabilir der. Dün İstanbul'da bir aileyi ziyaret ettim. Baban Yunandı, anne Türk'tü ve iki aylık bir bebek tuttum kucağımda. O bebek her ikisiydi. Hem Rum hem Türk'tü. Biraz anladınız değil mi bu fikri? İlişkisel düşünce şekli bunu söylüyor. Her ikisi de olabilir. Bu bütüncül psikoterapiye çok benziyor birçok açıdan. Hatta aslında ilişkisel yaklaşım bir şemsiye yaklaşımdır ve içinde birçok parçayı barındırır. Bazen bazı hastalarla geleneksel Freudyen bir açıklama bulurum, bunu yapabilirim bir problem yok ama bulacağım tek açıklama o olmayacaktır. Çünkü ben birden fazla açıklaması olduğunu

düşünmüyorum bir olayın. Genellikle... Rüyalara bayılırım ve bir rüya anlatılır bana. Şarkı söylemem, dans etmem, bazen Sullivan'ın ve Erich Fromm'un kuramlarını kullanırım. Bir rüyayı dinlerim ve iki versiyon veririm. İki şekilde yorumlarım hastaya rüyayı ve sonra hastaya sorarım sana bu açıklamalardan hangisi daha uygun? Ben hastaya ben biliyorum demem. En iyi yorum budur demem. Yaklaşımı biraz anladınız.

Size son geçirdiğim son cuma günümü anlatacağım. Bunlar hastalar. Sekizde E., dokuzda A., on birde R. R. süpervizyon verdiğim biri. On ikide M. Üç dört buçuk arası B + K, Beşte M, M. İ diyelim, altıda da D. Bunlar hastalar, benim hastalarım. Çalıştığım son cuma günü bu insanları gördüm, dün buradaydım. Önceki hafta noelde, Amerika'da noelde. Ondan önceki cuma, hastalarım bunlardı. Size kuramsal konulara dönmeden önce az bir şey klinik konuların üzerinde durmanın faydalı olacağını düşündüm. E.'yi haftada iki defa görüyorum, onu da A.'yı da haftada iki defa görüyorum, haftada. N.'yi haftada üç kere, R.'yi bir kez görüyorum onu. Benim denetlediğim bir öğrenci. M. iki kere haftada. B + K bunlar çift seviyorum onları. B seksen dört yaşında, kızı da altmış dört yaşında. Bu ilginç bir vaka. Bir buçuk saat görüşüyorum onlarla. Çünkü çok konuşuyorlar. M. yeni bir vaka. Henüz haftada bir kere mi, iki kere mi görüşeceğimizi bilmiyorum ama şimdilik haftada bir kez görüyorum. D.'yi de haftada üç defa görüyorum.

Son çalıştığım son cuma bunları yaptım. Arada da ben kendim fizik tedaviye gidiyorum. Çünkü dizimde problem var. Çok yıllar önce atlettim, sporcuydum. Gerçek sporcu değil ama belki de birazcık sahte bir sporcuydum. İşte o yüzden fizik tedaviye gidiyorum, bir de yemek yiyorum arada.

E. hamile, beş yıl evvel geldi, panik atak problemi vardı. Bilişsel davranışçı teknikler kullandım panik ataklarıyla. Muhtemelen bildiğiniz teknikler uyguluyorsunuz da, nefes, rahatlama teknikleri, düşünce şekli. Panik atakları kontrol altına almayı başardı. Ondan sonra daha psikanalitik çalışmaya doğru gittik, daha derin bir çalışma yapmaya başladık. Benim için panik atakları halletmek kolaydı, oldukça kolaydı. Yani süper kolay diyemeyeceğim ama bazen acil skype vasıtasıyla acil seanslar yapıyorduk, çünkü çok şiddetli ataklar geçiriyordu. O kadar panik içindeydi ki yerde yatıyordu, bayılacağından korkuyordu ama sonra daha derin çalışma yapmaya başladık. Avrupa'da başka bir ülkeden geliyor ama çok çok iyi İngilizce konuşuyor. Biliyorsunuz Avrupalılar başka dilleri inanılmaz iyi konuşabiliyorlar. Beni çok hayran bırakıyor. Kendim daha komplekse giriyorum. Keşke Fransızca, Türkçe, Japonca bilebilseydim. Sadece Yunanca ve İngilizce biliyorum.

Panik atakları kontrol altına aldıktan sonra şunu sordum ona. Karışık bir kişisel tarihçen var. İster misin o tarihçeyi biraz araştırmak, keşfe çıkmak? Çünkü hiç ilişkisi yoktu, hayatında erkek yoktu, otuz beş yaşındaydı. Harika bir avukattı Amerika'da bir şirkette. Çok sıkı çalışıyordu ama hiç sosyal hayatı yoktu. Ben de dedim ki bunu incelemek faydalı olur. Muhtemelen bunun ile panik atakların bir alakası vardır ve geçmişte yaşadıkların da buna bağlıdır. Hayatını yaşamıyordu. Yani gerçek bir hayat yaşamıyordu. Bir varoluş krizi yaşıyordu. Oldukça karmaşık bir krizdi ama önce panik atakları kontrol altına almamız gerekiyordu diğer şeyleri keşfetmeye çalışmadan önce. Ben de ona şöyle dedim benimle beraber bazı şeyleri araştırmak ister misin, bu noktaya nasıl geldiğini